დროშა

წითელარმიელები ეხმარებიან კოლმეურნეებს საგაზაფხულო თესვისათვის მზადებაში

დროშა

რედაქც. მისამართი: რუსთაველის პრ. № 16
შესავალი წულუკიძის ქუჩიდან

მდივანთან მოლაპარაკება: 12—2 საათამდე.
რედაქცია დაწუნებულ მასალას არ უბრუნებს

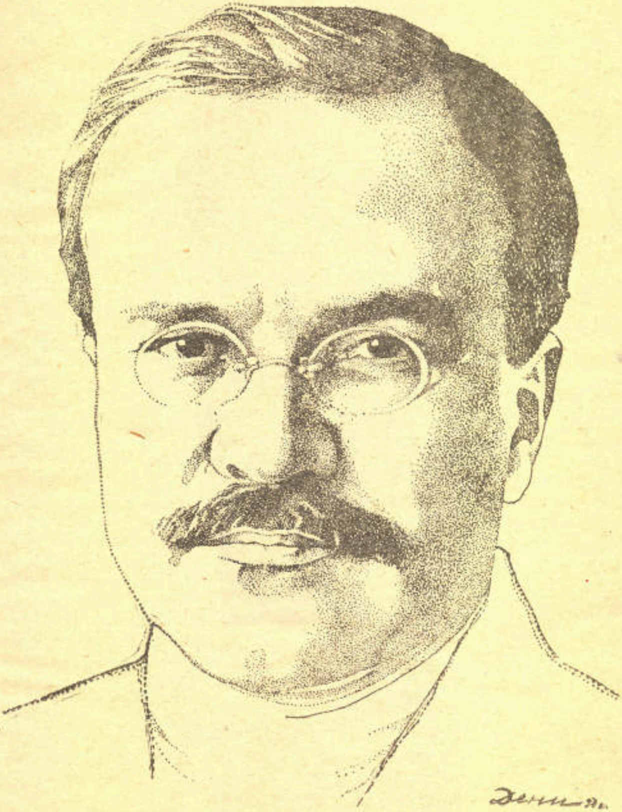

ვიაჩესლავ მიხეილის ძე მოლოტოვი (სკრიაბინი)

საკავშირო სახკომსაბჭოს და შრომისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე.

F 687

მტკიცდებიან პროლეტარიატის დიქტატურის ორგანოები

ზოგან უკვე დასრულდა და ზოგან ეხლა მიმდინარეობს საბჭოების არჩევნები. ამომრჩეველ მუშებმა, ღარიბ და საშუალო გლეხებმა, კოლმეურნეებმა და მოჯამაგირეებმა საბჭოებში გაგზავნეს კლასობრივად მტკიცე და პარტიის ცენტრალური ხაზის დაცვა - გატარებისათვის თავდადებულად მებრძოლი დეპუტატები.

მშრომელმა ამომრჩევლებმა ახალ საბჭოებში აირჩიეს საუკეთესო დამკვრელი მუშები ქალაქად და მოწინავე კოლმეურნეები სოფლად. მათ აირჩიეს აგრეთვე მშრომელი ქალები, როგორც მუშების ისე გლეხების წრიდან. საქართველოს მრავალ რაიონებში ქალები წამოყენებულნი არიან საბჭოების და აღმასკომების თავმჯდომარეებად. მემარჯვენე-„მემარცხენე" ოპორტუნისტებს მშრომელმა მასებმა საკადრისი პასუხი გასცეს. მათი ადგილი არ არის საბჭოებში.

კულაკები ყოველ ღონეს ხმარობდნენ იმისათვის, რომ საბჭოების საარჩევნო კამპანია თავიანთ სასარგებლოდ გამოეყენებინათ, საბჭოებში თავიანთი დამქაშები გაეძვრინათ და საბჭოთა აპარატი შიგნიდან გაეხრწნათ. ისინი ამ მიზნის განსახორციელებლად მიმართავდნენ მოსყიდვას, ტერორს და აქა-იქ აშკარა ძალადობასაც. მაგრამ... კლასობრივ მტერთა მზაკვრულმა მანევრებმა არ გასჭრა. ღარიბ, საშუალო გლეხთა, მოჯამაგიროეთა და კოლმეურნეთა აქტიურობამ უკუაქცია კულაკების შემოტევა. საარჩევნო კრებებიდან ამომრჩევლებმა დაუზოგავად განდევნეს კულაკები და მათი აგენტები, წაართვეს მათ არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება და უზრუნველყვეს საბჭოთა არჩევნების მწყობრად და უდეთიქტოთ ჩატარება.

საბჭოთა აპარატში არჩეული დამკვრელი მუშები და მოწინავე კოლმეურნეები

ახალი საბჭოები უკვე შეუდგნენ მუშაობას იმ გეგმების განხორციელებისათვის, რომელიც სოციალისტური მშენებლობის ფრონტზე უნდა შესრულდეს ხუთწლედის მესამე დამკვრელ წელს. ეჭვი არაა, რომ საბჭოების ახალი შემადგენლობა პარტიის ხაზის განუხრელად გატარებით შესძლებს დასახულ ამოცანების შესრულებას.

როგორია ეს ამოცანები?

უპირველესად ყოვლისა საბჭოები უნდა გადაიქცნენ სოფლის მეურნეობის სოციალისტურად გარდაქმნის ნამდვილ ორგანიზატორებათ. საბჭოები სათავეში უნდა ჩაუდგნენ კულაკების და ყველა სახის კლასობრივ მტერთა წინააღმდეგ ბრძოლას. საბჭოებმა გადამწყვეტი ბრძოლა უნდა აწარმოონ პარტიის ლენინური ხაზიდან ყოველგვარი გადახრების წინააღმდეგ და მათ უნდა უზრუნველყონ ამ ხაზის დაუმახინჯებლად გატარება ყველა დარგში. საბჭოებმა უნდა დარაზმონ და შეაკავშირონ მოჯამაგირეობა, ღარიბი, საშუალო გლეხობა და კოლმეურნეთა მასა კულაკური წინააღმდეგობის დამსხვრევის და მთლიანი კოლექტივიზაციის საფუძველზე, მისი, როგორც კლასის, ლიკვიდაციისათვის. საბჭო არის კულაკების წინააღმდეგ ბრძოლის და საკოლმეურნეო მშენებლობის მეთაური და ორგანიზატორი.

ამომრჩევლებმა — მუშებმა, ღარიბმა და საშუალო გლეხებმა, კოლმეურნეებმა და მოჯამაგირეებმა დაავალეს ახალ საბჭოებს, რათა მათ აწარმოონ შეუპოვარი და სისტემატიური ბრძოლა პარტიის გენერალური ხაზის მტკიცედ გატარებისათვის. საბჭოებმა უნდა იბრძოლონ პარტიის ხაზის დაუმახინჯებლად და მთლიანად გატარებისათვის, რადგანაც **„პარტიისა და საბჭოების ხაზი ერთი და იგივე ხაზია"** (მოლოტოვი). ამომრჩევლებმა თავიანთ ახალ საბჭოების განაწესებში ჩასწერეს, რომ ისინი საბჭოებისაგან მოითხო-

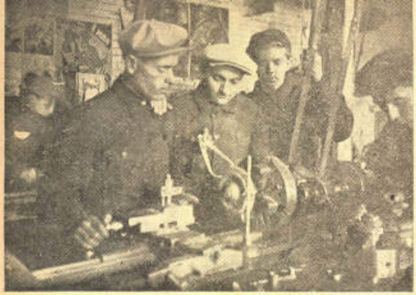

ამხ. ლადო სუხიშვილის სახელობის მექანიკური ქარხანა. დამკვრელი კომკავშირელები

თბილისის ტრამვაი. გამომგონებელი და დაწინაურებული მუშები ამხ. კოხროიძე, უზნაძე და კირველაშვილი.

26 კომუნარის სახელობის ქარხანაში ნატახტარის წყალსადენისთვის მილებს ამზადებენ

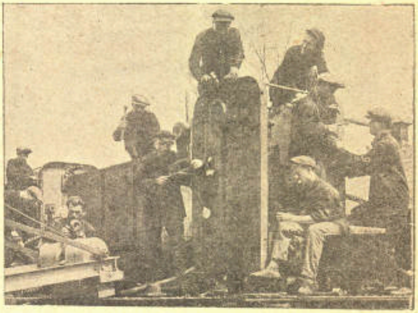

26 კომუნარის სახელობის ქარხანაში ამწევ მანქანის ასხმა.

ქენ მეთაურობას, ბრძოლას და ორგანიზატორობას საფინანსო - საწარმოო გეგმის, კოლექტივიზაციის, სასოფლო - სამეურნეო კამპანიის და სხვა ამოცანების განხორციელების საქმეში. ამომრჩევლებმა ახალი საბჭოების ჲანაწესებში ჩასწერეს მოთხოვნილება იმის შესახებ, რომ საბჭო მოვალეა თავის ამომრჩევლებს სისტემატიურად ჩააბაროს ანგარიში იმის შესახებ, თუ როგორ ასრულებს ის პარტიის და ამომრჩევლების დავალებებს სოციალისტური მშენებლობის დარგში.

მშრომელთა მილიონების თვალი და ყური მიპყრობილია იქითკენ, რომ საბჭოებმა განუხრელად განახორციელონ თავიანთი ამოცანები; მშრომელთა მილიონები დარაზმულია საბჭოების ირგვლივ საბჭოებისათვის დახმარების გასაწევად სოციალისტური მშენებლობის გეგმების შესრულებისათვის.

ეჭვი არ არის, რომ ასეთ პირობებში ახალი საბჭოები მთლიანად და გადაჭარბებით შეასრულებენ ხუთწლედის მესამე დამკვრელი წლის ბოლშევიკურ გეგმებს.

საბჭოების გადარჩევების კამპანიამ გამოააშკარავა ჩვენი ქვეყნის მშრომელთა პოლიტიკური აქტიობის უდიდესი ზრდა. მეორეს მხრივ არჩევნებმა უფრო ნათლად გვიჩვენეს კლასობრივი მტრების გაბოროტებული წინააღმდეგობის გაძლიერება და ის მანევრება, რომელსაც ისინი აწარმოებენ სოციალისტური მშენებლობის დიადი გეგმის ჩასაშლელად. მომაკვდავ კლასის ალაგვა ჩვენი ქვეყნის სინამდვილიდან სოციალიზმის ძლევამოსილი შეტევით—იწვევს კლასობრივ მტერთა უფრო მეტს გაბოროტებას და ვაცოფებას.

მაგრამ გვიანღაა. კაპიტალიზმის ეშმაკს საბჭოთა კავშირის მუშათა კლასმა უკვე მოჰკვეთა მთავარი საარსებო ეშვები, კაპიტალიზმი განწირულია და ის უნდა ჩაეშვას საფლავში. საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატი თავის საბჭოების საშუალებით ჩინებულად ასრულებს კაპიტალიზმის მესაფლავის როლს. მთელს ფრონტზე გაშლილი სოციალისტური შეტევის პირველი შედეგები გვეუბნება, რომ საბჭოთა კავშირის პროლეტარიატი უახლოეს მომავალში სავსებით დაასამარებს კაპიტალიზმის ყველა ნაშთებს.

მუშათა, გლეხთა, წითელარმიელთა და მეზღვაურთა დეპუტატების საბჭოები, როგორც პროლეტარიატის დიქტატურის მებრძოლი ორგანოები, გაშლილი დროშებით მიდიან წინ—სოციალიზმის საბოლოო გამარჯვებისაკენ.

ა. ფოფუა.

შავი ქვის დამუშავება ჭიათურაში

უმაღლესი ხარისხის გამო ჭიათურის მარგანეცმა მსოფლიო ბაზარზე პირველი ადგილი დაიჭირა. მიუხედავად ექსპორტის მრავალ დაბრკოლებებისა, ჭიათურის მარგანეცის მოთხოვნილება თანდათან იზრდება.

ასოთამწყობი*)

მთელი დღე შრომამ ჩაყლაპა. დაქანცულმა წამებმა გაიარეს მზე. სადილის შემდეგ ასოთამწყობი ისევ თავის დაზგას დაუბრუნდა. სანამ ფანჯრები კიდევ იწოვდნენ სინათლეს, სწრაფად კრეფავდა პატარა უჯრედებიდან ასოებს. აწყობდა, ავსებდა ვერსტაკის „გრანკაზე" სდებდა. ასე მუშაობს დიდი ხანია. ტვინი შეუჩერებელია, მოქანცვა არ ეტყობა. ლურჯხალათიანი მოძრაობს აქეთ-იქეთ. ურიცხვ სხვადასხვა ყალიბის შრიფტს, ზოგი მათგანი ღია თეთრი ფერით მკრთალია, ზოგიც შავი და მსხვილ კვალიანი.

— დაგვიზამთრდა, დაგვიზამთრდა ქუ-ვე!

ოსტატებს შეშის ხერთაგური. დაბალი ტანის კაცი ზის გრძელ მაგიდასთან. გვერდით წყნო უდგია. პლაკატებს აკეთებს. ამზადებს აბრებს გასაკრავად. იმარაგებს ბენზინს შრიფტის გასარეცხად. ბენზინის სუნი გუბდება ხშირად ოთახში, ამიტომ ვენტილაციის ფანჯრები კისრულობენ. სუფთა ჰაერთან ერთად შემოდის დეკემბრის სუსხი.

მემანქანეს ამერიკანკა ყალყზე ყავს დამდგარი. ყოველ ნაწყვეტში ასხამს ზეთს. შიგადაშიგ ქაღალდის ბაბრიალი იმეცლიცებს. ცეკვავს დგრძი, აღარ იღებებიან კბილებში და ბორბალი შეუჩერებლად ტრიალებს. ამობს ჰაერს ისე სწრაფად, თითქოს დინამოზეა მიბმული და დაუღალავი ტყავი არ აძლევს მოსვენებას. მანქანა ცელის მბეჭდავს. მბეჭდავი გაზეთის შეკრულ გვერდებს. მანამდე ორთავე მოუთმენლად ერთმანეთს ეხაასებიან. თავს იკრიბებენ. მაშინ დრო ახალ-ახალი საქმის გამოგონებაში.

— მე ჩემი არ ამცილდება მაინც, ჯობს ადრე მოვიცილო თავიდან. ამბობს ვანო.

ასოთამწყობი იღებს გრძელ ქაღალდის ნაჭერზე დაწერილ წერილს. „შპონით" ის-

*) დასაწყისი იხ. „დროშა"-ს № 1 (49)

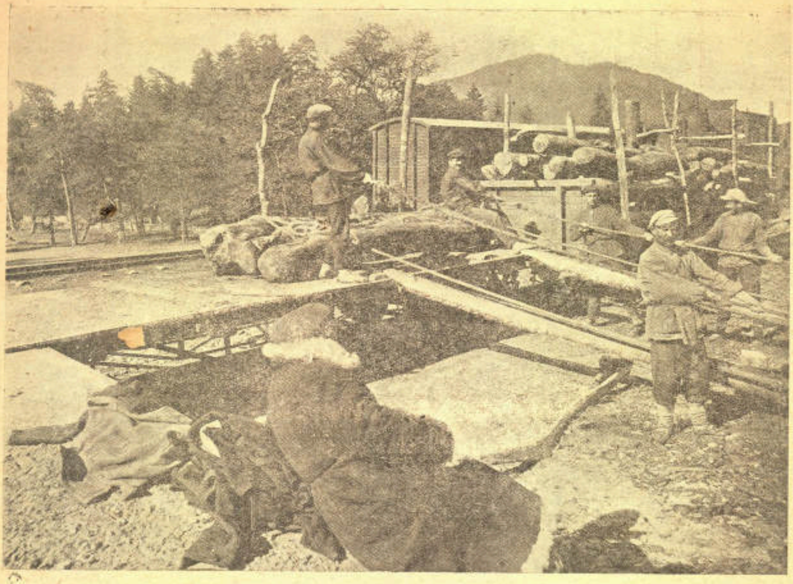

ბორჯომის საკასრე ქარხანა

რონოდების დატვირთვა წიფლის მორებით სად. საკოჭავში

წყვლის მორიგე ამხანაგი ნიშნავს. განაგრძობს ისევ ლითონით წერას. ფანქრით, მელნით ნაწერი ახლა ლითონით იცვლება. მავი მელნის ასოების ადგილს იჭერს თხელი, მალალურჯისფერ ანბანი. ეს შრიფტია, რომელიც რიგზე აწყვია უჯრედებად დაპატიჟებულ ფიცრის ყუთში, ყუთში, რომელსაც თავსახური არა აქვს და უჯრაა გამოაწყვეთ სტამბაში კარიდორიდან. აქ კი უჯრები მაგიდებზე აწყვია. სასთუმლად აქვთ, კისრის გასასწორებლად თავი რომ დაუწიონ.

წერილს წერილი ემატება, გაივსო მაგიდა გრძელი, თასმით შეკრული ნაკრებით. ამოცალა თითო კომპლექტი. „ი" ყველაზე უწინ ამოილო უკანასკნელი ცალი მოუდო ამხანაგს ვანომ. ასოთამწყობი ბრუნდება. თვალი მოავლო ელექტრონით განათებულ სივრცეს და უკანასკნელი წერილი თავდადება დადო. ეს აწყობის ნიშანია. წერილის დამთავრების.

ასოების კენკვაში გაიპარა დრო. საათის ისარი უკვე თორმეტს ეპოტინება. ბრიგადის სტამბაში ისევ მუშაობაა გაჩაღებული. ბეჭდვაა შესაკრავი. საბეჭდი მანქანა მოელის ამოქმედებას. მისი მძიმე სხეული დადუმებული სდგას, უცდის მემანქანეს, მბეჭდავის მოქანავე ფეხს, რომ აიდგას ენა, ამოძრაოს დგამის ზურგები.

— რამდენი ნათრევია ეს ამერიკანკა! სამოქალაქო ომი ამას არ მოკლებია და სხვა. დაბალი ტონით ამბობს მემანქანე— რეკონსტრუქციაშიაც იღებს მონაწილეობაა. დადის რაიონებში პატრონიანი მეზავრივით ხან ავტომობილით, ხან ურმით. მაინც არ ტყდება... მაგარია და ჯაგლაგი. ამის ჯაშის ქალაქის სტამბებში სამი თუ ლა იპოვება. მისი ადგილი დაიჭირა როტაციონებმა. დემონსტრაციებსაც არ აკლდა ხელს. მიდის ავტომობილით და გზადაგზა ბეჭდავს ქუჩებში ლოზუნგებს, ფურცლებს. მაშ როგორ ცრიდა. მძიმე მაშინებს ხომ ვერ დაძრავ ადგილიდან. ეს ნახევარი ტონა თუა და ოთლი საზიდავია. აგერ დღემდისაც კი მოუწია ხელი. ძალა ჩემო ვანო, ჩვენ მაინც არ ვეცილდებით ჩვენი. ამაღამ უნდა შევკრათ გვერდი და დილამდე ბრიგადი უქნათ...

— არა ბიჭო! შენც ერთი პატარძალივით ამბობ. ჩემი არ ამცილდებათ. არ ამცილდება და არც ავიცილებ, დილამდე რომ მოუნდე მაინც მოვათავებთ. ხვალ მაინც გვექნება გაზეთი.

ვანომ გაიღიმა. გაზეთის სათაური დასტალითონის ფიცარზე და რედაქტორისაგან მორიგე მოითხოვა.

— ჩვენ დამკვრელები მოვდივართ ტემპით,
ჩვენ დამკვრელები მოვდივართ ერთად.
წინ, ყველა ფრონტზე შეტევით
გარდაქმნით ქვეყანას მთლიანად!..

სიმღერით გასწია მემანქანემ თავის მანქანისაკენ. უმღერის გატაცებული. დამკვრელი მუშა სოციალიზმზე შეყვარებული, ეალერსება მაშინას, ეალერსება და სიამოვნობს. იცის, რომ ისიც მასავით მებრძოლია, დაშამარე გამშლილი ფრონტით შეტევაში თუ არა ის, სხვა ამ შეალამით ვინ დაეხმარება!.. ერთი ნაწილის დაზიანებაც დაადუმებდა მთელ სხეულს, დაავადმყოფებდა ჯანიერ ვაჟკაცს, ამიტომ ზრუნავს მბეჭდავი თავის მეგობარზე. ის ხელოსანია და ყოველ კარგ ოსტატს უყვარს თავისი მანქანა.

მბეჭდავთი ბრიგადა დაძლევდა მუშაობს, ის იბრძვის ფრონტზე. ფრონტი სოფელია: კლასიური მტერი კულაკობა დასაპყრობი ინდივიდუალური სამეურნეობები და გასამაგრებელი სოციალიზმის უჯრედები, კოლმეურნეობები. ამისათვის დაიწყო ვანომ აწყობა დიდი ასოებით: „კოლექტივიზაციისაკენ". ეს დამკვრელი მოწოდებაა. ერთი სიტყვა: შემცველი პროცესის. ის გულისხმობს გლეხის დარწმუნებას, გადაყვანას ახალ საცხოვრებელზე, ახალ ხიდეგზე. მან დასტოვოს კერძო ბინაგი. მოშალოს საკუთარი ჭიშკარი და ზედ გამხმარი ცხენის თავის ქალა. მისი ხარი მეზობლისას შიებს. შეიძინონ ტრაქტორი და მოხნან კოლექტიურად. მისმა ძროხამ საერთო ქოთანში იწველოს და შვილებმა კოლექტივის პურით უნდა ისწავლონ ქვეყნის შენება. შეერთებული ძალით მოსპონ კერძო საკუთრება, მოისპობა კულაკური მეურნეობა, დაინგრევა საკუთრების ციხე-სიმაგრე და თანასწორობა გაშლის იალქნებს. კულტურას დაეუფლება მილიონების მასა. ციხ-

ლი დასწვავს უკანასკნელ ხალხს. ბოძზე გა-
აკრავს როლიგით, და ზედ აწერს მოაკრავს „კოლმეურნეობა, რელიგია ხალხის მტერია, მან დაგვტოვა საუკუნეებით. შორს ჩვენგან. ძირს ფანატიზმი, ჩვენ გვინდა შეცნობა, განათლება". გლეხი ქალი ვორჩება კურასთან ჯდომას, პატარა მეურნე გაზრდება კოლექტივის ბაგაში. კომუნის საცხოვრებელში, ძირს სილატაკე. გაუმარჯოს კომუნისტურ ცხოვრებას. აი რას იტევს ფართე სათაური „კოლექტივიზაციისაკენ". გახურებული ზინთით სწვავს ის კულაკურ გულს. ახალგაზრდებს კლასობრივ მტერს და ფართო ძირითად მასებს ამხელს ერთი მიზნით: წინ, წინ ახალ ქვეყნისაკენ! მიზანმა გაიტაცა ხალხი, კოლექტიური შემოქმედება ქმნის ბოლშევიკურ ტემპებს, რომ სასიკვდილოთ დაკრას ყველას, ყველას, ვინც თუნდაც ოდნავად უკან ეზიდება მას.

— სოცშეჯიბრების დროშა ავსწიოთ მაღლა

სოცშეჯიბრება გავშალოთ ფართოდ....

იწვევს ასოთამწყობი. მებრძოლ სმაში ისანს კაცის ბუნება, მტკიცე სიტყვები არღვევს მყუდროებას. დიდი ხნით რადიომ მოისვენა, მიწყდა გადაცემა.

— ჩვენ შევასრულებთ „ხუთწლედს ოთხ წელში".

მოვსპოთ მტერი; გავსწყვიტოთ წელში.

მემანქანე ეჯიბრება ვანოს კუპლეტებს შედეგებში. ხალისიანი სიტყვები ფარტაკე ღამის მოწყენილობას.

მეჩამში შემოდგომის ქარი ზუის. დაბა-ქალაქის ბაღი გაძარცულია და ტელეგრაფის ბოძების ჩრდილი სავრძეზე წამოწოლილან. მოწმენდილ ცაზე ვარსკვლავი ქრება. მთვარეს ბაგა აქვს. ელექტრონს ეჯიბრება მისი სხივები. ფანჯრებიდან შეუმჩნევლად იპარებიან. ქურდულად ეკვრის მეჭე საგიდაზე. კორექტორი შეკრთა. თვალი მიაყოლა არეს და თეთრი ფერი. მისი თვალები წამით გადაიკარგენ შორს, ცათა სივრცეში; მსახობთა შორის.

ვანო გვერდს კრავს. ის ასრულებს სხვის მოვალეობასაც. სადაა „ღამის" რედაქტორი, გამომშვები კერძოთ... ან სხვა შეალედი მომუშავენი გაზეთის. ყველას ერთი ასრულებს: დღეც და ღამეც. ასოთამწყობი წერილს წერილს უდგამს. აცილებს შპონით და ხაზებით აკინძულებულ ასწორებს შეცდომებს. ლითონის წვერით ამოაგდებს ზევით შემცდარ ასოს და სამაგიეროს კინწის კვრით გზავნის ადგილზე.

— ამდენი შრომით!...

თითქოს მოიქანცა მკლავი, ღამის ორი საათია და მეზობელ სოფლებში ასტეხა მამლებმა ყივილი, ვანოს ხმა ჩახლეჩილია. გაუწმენდავი ცელი- ლაპარაკს მოუცლო და ხელი აიქნია. სოფელი ძილშია. ისვენებს დღიური მუშა. ყველა ხარ-კამეჩი იკოხნის და ჯანს იკრებს ხვალისათვის, რომ გადამოაბრუნოს მიწის გული, ჯერ ხომ ტრაქტორები არა აქვთ ყველა კოლექტივებს.... „წითელი პუტილოველი" არ აქვს ყველას. მხოლოდ ხუთი დაბლის რაიონში, ერთი კოლონა ყავს შემდეგარი მეღვარი ბიჭებისაგან კოლმეურნეობათა კავშირს. მაგრამ ფიქრი არ არის, კოლმეურნე იმედიანია, ჯერ ნიკორას, ლურჯას აბატიებს. ყველას მას—ხუთწლედის ბოლოს კი ტრაქტორზე შემჯდარი შემოსძახებს ორრიგელას. გაუშვებს ველზე ცეცხლებ აჩიებულს. ეს იდილია; იხატება სოფლის გულში. სოფელი, ტაბლაკი სინათლის და თვალწარმტაც შეჰყო-

რებს, მოხვალეს. აწმყოს სტამბა მეტყობს. მუშები განალდებულან. ოფლს იწმენდს ხელი ზურგი. ამერიკანკა ღრიალებს. იბეჭდება მეორე გვერდი—დამკვრელებული სოციალიზმის მშენებელი მუშა არ გავს ძველ, კაპიტალისტის დაქირავებულ მუშას. მემანქანემ 17 წელი გაატარა სტამბაში. კერძო მექარხნეს ეზრდება დოვლათი. თვითონ იღუპდა ნაგვრას. დილიდან დაღამებამდე არ იცო წყვეტა. „ხაზეინი" ჯოხით იდგა თავზე პატარა შეგირდს. არბენინებდა. მეპატრონის ექსპლოატაციის მუშამ დაუპირდაპირა სიძულვილი, ლოთობა, ყალთაბანდობა. ქარხნის პატრონი მიდის სადღაც.., მუშა ჩერდება. იწყებს ლაყბობას. კუს ემსგავსება შრ[illegible]. მუშამ იცის, რომ ქმნის დოვლათს, მეტს, რასაც თვით იღებს, მაგრამ მას რა სარფა აქვს... რას არგია!.. არაფერი. ის სხვას მიაქვს. სხვა ისქელებს ჯიბეს და ფუფუნებას—განცხრომას ეძლევა. ამიტომ ის ცდილობს მოტყუილებას. დროს უშედეგოთ გაფლანგვას. აბა რამდენი ოინი ჩაუდენია ჩვენს მემანქანეს. რამდენჯერ ჩაუთელია დასაბეჭდი ფურცლები! ზოგჯერ კი დილამდე თვალდაუხამხამებლად სხვისთვის უმუშავნია. თუ არა ხომ დაითხოვდენ. გაუწყვეტლივ პირში ლუკმა. სამაგიეროთ!.. სამაგიეროთ არაფერი. მადლობაც არავის უთქვამს და უმადურს სამი შაური თუ მიუდია მეტი.

— შეიძლება შედარება ძველ შრომასთან ახალი შრომის?

კითხულობს ასოთამწყობი. მან შეადარა დაბეჩავებულ, დამონავებულ ყოფას თავისუფლება. მის წინ ჩაიარა მთელმა სერიამ—უკმაყოფილო ნათქვები აღიბეჭდა მის შუბლზე. რამდენი ტანჯვა.. უამცირება.. დაცინვა და უსიტყვო შრომა გაუწევია... მერე ყველაფერი ეს ვისთვის... კაპიტალისტისათვის. მეპატრონისათვის. თვით კი ულუკმო იყო—უცოდველ ჩამომხმარი ცოლი და ატირებული შვილები სახლში. ეძნელებოდა ცარიელი მისვლა. ფეხები უკან რჩებოდა. მაგრამ ძველი ჩაბარდა არხივს. დღეს პატრონია თვით მუშა. მუშათა კოლექტივი. მუშა მშენებელია ახალი ქვეყნის და კმაყოფილიოდ ახით, ქარხანაში რჩება შვიდ საათს. ახლა მისი შრომა სულ სხვაა—მან იცის რისთვის, ვისთვის შრომობს, ვისთვის იქმნება დოვლათი. პროდუქცია. დილიდან იზრდება ტემპი. ბოლშევიკური სიმტკიცით მიდის შეჯიბრებაში დამკვრელი. რუსის ნებაა მისი და გამძლეობა. თვითონ ქმნის ამას. მილიონები იცვლიან ასე. მერეთ და რისთვის უნდა ეს მუშათა კლასს?.. რა იწვევს უდიდეს შრომით აღფრთოვანებას?.. ყველაფერი, ყველაფერი სოციალიზმისათვის, საერთო ბედნიერებისათვის. კომუნიზმისათვის—იმისთვის, რომ შენ ხარ მშენებელი სოციალიზმის. შენ ხარ შემოქმედი და მტკიცე ფუძე ბაზისა მომავლისათვის.

გადაჰკრა კითხვა მემანქანემ. გაწვევა შეჯიბრში, მაშასადამე გაჯიბრება სოციალიზმისათვის. მუშათა ყოფის გაუმჯობესებისათვის. ვინ მეტ აგურს მოიტანთ აგურხანიდან დიდ მშენობასთან, ვინ უფრო დამკვრელია და შეძლებული. იმსჭვალება აღმაფრენაში კაცი. სასურველმა ფრთები შეისხა და თავს დატრიალებს. წინ უდგას ბედნიერი მომავალი და ისწრაფვის მისკენ. ვმუშაობთ ღამე. გვისწრებს მამალი, მერეთ რა!.. ჩვენ ფრონტზე ვართ. გადასაჭრელი გვაქვს დიდი არე. უბირი სახნავია ჯერ მიწა. სამაგიეროთ შენ მუშებმა დაგაჯილდოვა. მოგცა საჩუქარი და დღესაც დამკვრელობაში მიღებული ხალათი გაცვია, ხვალაც მიიღებს, თუ არ ჩამორჩი, თუ არ ჩამორჩა საერთო ძახილს.

— მაშ ყოველივე სოციალიზმისთვის;

— ყოველივე სოციალიზმისთვის!

ასოთამწყობს დაუნაცვლა ოფლში მოსვრილმა მემანქანემ. ფეხით ატრიალებს ამერიკანკას. დინამო არაა და საკუთარ ძალას ენდობა ვაჟი. სდგას დაზგასთან მუშა. მაგარი კუნთებით ეზიდება საქმეს.

— ქიდე მორჩა! გათავდა ბეჭდვა. მზადაა ხვალის ნომერი ათი ათასი გლეხისათვის!..

მანქანა დგება. გამურული ამერიკანკა სახსრებიდან ოფლის მაგიერ მაზუთს აწვეთებს. რწყავს იატაკს. მისი ნალვაში ატყვია ფილაზე. მძიმე და ღრმად ისუნთქავს. არღვევს სიძირკველს, ითვლება ფურცლები. ეწერება თემების სახელი და ახალი ამბების მოკლედ ეზიდება იდრე გასამგზავრებლად. სჩანს სურათები: გლეხი ურემს აზის, მოაქვს ტომრები პურის, კოოპერატივს აბარებს კოლექტივის ზედმეტ პურს და ეხმარება სახელმწიფოს. ტრაქტორი სალეწს აბრუნებს და იწყება წლის მოსავალი. დიდი სდგას და იცინის. შვილი საბავშო ბაგაში დასტოვა და თვითონ საბჭოთა არჩევნებზეა მოსული. უხარია თავისუფლება.

— რა ლამაზია!.. ასოთ ამწყობმა აიღო გაზეთი, ხელით წინ გაიჩერა და მღიმარეთ ხედავს, უცინის თავის ნამოქმედარს, უხარია, რომ მართლაც მშვენიერი შესახედავია მისი შრომის შედეგი. საამოვნებს, რომ ხვალ მას ლითონის ნაწერს წაიკითხავს ხალხი. წაიკითხავენ მშრომელი გლეხები. ყუმბარასავით ფეთქდება მტილები და ლაგამი ამოედება ერთ კლასიურ მტერს. ხვალ კიდევ ზედაც ასე და იმარჯვებს სოციალიზმი.

—მოეწონს ვანო, რომ ლამაზია?—ამბობს მემანქანე—სილამაზე ის არის, რომ ასრულებ შენს მოვალეობას საზოგადოების წინაშე...

გარეთ სიციხეა. ღმეის გორებზე ქარი, სტამბა დაკეტეს. დასტოვა ბრიგადამ სტამბა. მიდიან ძმები. მიაქვთ მებრძოლი გულები. დაუსვენებლად გასწევს იმ იმედით, რომ ხვალაც ასეთი შრომით წარიმართებიან მშრომელთა წინაშე.

მიხ. ჩიქოვანი.

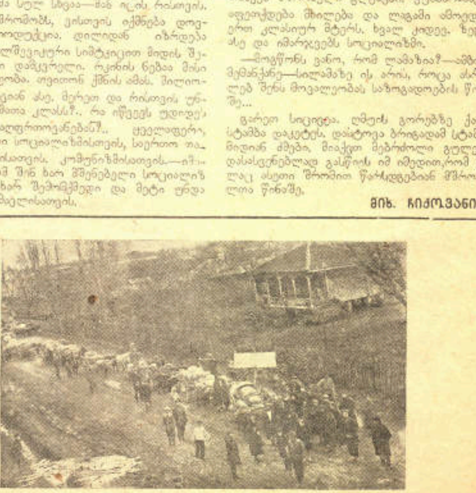

ნოქალაქევის ურმის ქარავნები, რომელთაც ჩააბარეს 50000 ფ. სიმინდი.

„შირაქის ნავთი“

ცეცხლი დაანთო, შრომის ხელებმა,
სისხლი ადუღდა ძარღვების ტბაში.
შორს გაიტაცეს გზა დამკვრელებმა
„სამირზაანის“ გუგუნის ხმაში.

აქ თურმე, წინეთ ნავთის ზედობა
მიწის სიღრმეში იწვა უძრავათ
და მწველ ქოხებში, ცეცხლის შუქური
იძროდა ირეველოე, ქუჩუღ ლავით.

დღეს აქ ბურღები მიწის აპობენ,
შორით ნათლება მთის შუქურა:
შრომის გუგუნი სიტყვებს ამბობენ
ჩვენ ბუჭურს ავანთოთ: ქვაბები, ქურა,

ჩვენ ბურღვის სახე გულით გვეხილვეს
თითქოლ ბურღსა გვინდა ემართავდეთ
ინდუსტრიალურ ძარღვის თამაში
როცა ჰაერში მედგრათ ბრუმარითეთ;

შირაქის, ნავთი, შირაქის გულში
გატყორცნილთა; ეთი შორს ისარი;
მიწის ზემოთ, თუ მიწის უფსკრულში
სიცოცხლის ძალა უმრეტი არი.

ბ. ჯევანიშვილი.

აგიტ-კოლონა
თრიალეთისკენ

1.

გადავირბინეთ მთები ნანისლი,
ხევში გრიგალი ბორგავს ღრიალით,—
ბრიგადელები სოციალიზმის
ლხენით, ხმაურით მივალთ თრიალეთის...
გზა—მოქცეული, როგორც ლაფანი,
გზა—ნაპრალებში გამოფატრული—
ურთიდებოდა გადასარბენი
ნიაღვრებისგან ქედებს გაბარილს...
...აქ ცეროვულად
აშლილ გულზანებს—
დაურხევიათ ძახილი მტრული...
დროთ არ გვაოცუნა!
ჩვენც ვიცეკვობით
ავეელო მთები და ეს ხეობა...
..ჩვენ კი მოვედით თხუთმეტიოდე,
ავიყვეთ ახალ დროების ქუხილს,—
ალმართ—დაღმართებს სდევდა გზაწვრილი—
და, ათერივით ეკობდა მუხლი...
ლოდების გაწვრილ
ხევი ჩხაოდა,—
და, ჩანჩქერები
ყეფით დიოდენ...
ჩვენ არ დაეფანტეთ ძახილს მტრულად,
არც თქვენ აგისხამთ ტანზე ჩაჩქანი—
არ დარჩენილა რისხვა გულიდან
და არც მკერდები გადაფატრულა...,
გადმოგვეგება თქვენი ღიმილი,
მანდილების და ჩოხის ფრიალი...
გადმოგვეგება ხმა: მხიარული,
თითქოს ღრეობა იყო თრიალეთს,—
მთიელი მოგვესიდევს გვერდში ფანდურით,
ხევში სიმღერებს გააქვთ ხრიალი...
სოფელში შეგვაქვს მზე და ხმაური,
მთიელ ბიჭების ახდა ნატრული:
მზიდან ხალისი გადმოღვარული
და ავსებს ხევებს ახალ მაყრულით...
...ღამე... ბუხარი და მეგუზლები...
ცეცხლი... ვახშამი და საუბარი...
სულყველაფერი—ცეცხლით ნათური
და, ანთებული სიტყვა მთიელის:
„აქ თუ მოსულა ვინმე ოდესმე,
ყოფილა ჩვენზე აშლილი სამტროდ,—
ეხლა ძახილი თქვენი მოგვესმა:
სასიხარულო—გულგამთიები,—
და, თუ ოდესმე ჩამოეზამთრის
ამჯერის აისხამს ყველა მთიელი“—
„ნანისლ თვალებში ჩაგვიდგა ღილი,
წამოიმღერა მხრები ნაცეცხ,—
ფასი აილო ქალის მანდილმა
და, მიაწოდეს პატარებს ცეცხლი“—
„და, სისხამ დილით ჩვენ მივატოვეთ
მთა დაჩეხილი და ეერხვეულა,

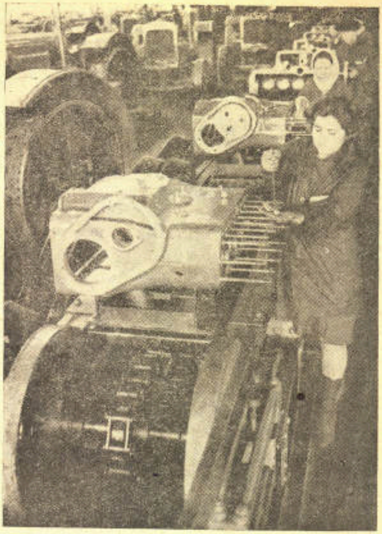

მოტორების კონვეიერული წესით აწყობა სტალინგრადის სატრაქტორო ქარხანაში. სურათზე—მოტორების აწყობა.

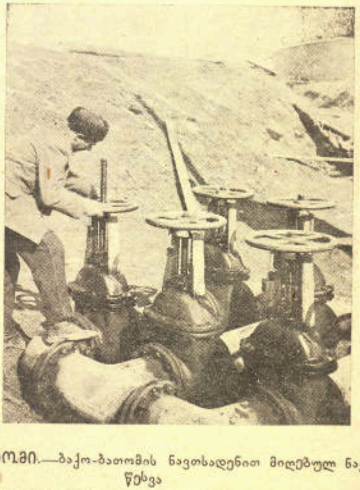

ბათუმი.—ბაქო-ბათომის ნავთსადენით მიღებულ ნავთის მოწესვა

ლოდებს გადაღმა ხევი ჩხაოდა
და, ჩანჩქერები ყეფით დიოდენ.
თქვენ გვაცილებდით გულანთებულნი,
მანდილების და ჩოხის ფრიალით...
თქვენ არ გმოსავდათ ტანზე ჩაჩქანი,
და, არც ძახილი ისმოდა მტრული,
არც ჩვენ მოგვქონდა დაშნა: ნასისხლი,
მკერდი ნაჩეხი და გრდატრული...

გიორგი შატბერაშვილი.

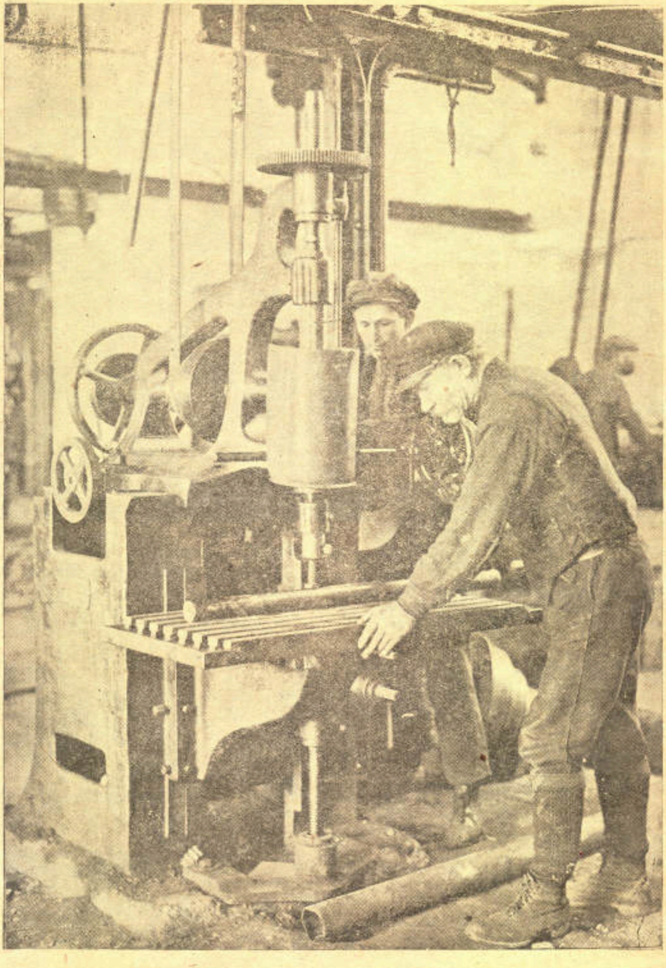

ბ ა თ უ მ ი — გამოცდილი მუშა-ტექნიკოსი მექანიკურ სახელოსნოში მოწაფეს ასწავლის მანქანაზე მუშაობას

ანასეული

ოზურგეთის სამხრეთით, სადაც მდინარე ბჟუჟს თავისი ანცი ტალღებით დაუნგრევია და გაუნადგურებია ეჭედის გორაკის სიპი კლდის მძლავრი კედელი—მდ. ბჟუჟის წყალის შესართავთან ოდესღაც თვალუწვდენელი მშვენიერი ტყით დაფარული მინდორი მხოლოდ ჭალად უქცევია და უზარმაზარი ლოდებით მოუკირწყლავს ორი გიგი მდინარის ურთიერთთან ბრძოლას. თვით ქალაქი ოზურგეთი რამდენიმეჯერ ძლივს გადარჩა დაუმარცხებელი სტიქიის წალეკვას. მას არ ამაგრებს ადამიანის ლაგამი: ქვიტკირის გორაკები, ეჭედის სალი კლდის ხლუდე და არც რიყის ქვის ლამზება.

ავდარში ს შიშველია მდინარე ბჟუჟი. გაცოფებული ღრიალით მიაგორებს უზარმაზარ ლოდებს, ანგრევს გამაგრებულ ნაპირებს. ართმევს ნათეს ველებს. ბევრჯერ აგეს ხიდი, რომ სოფლელებს ქალაქთან აქიდური კავშირი არ გაეწყვიტა, მაგრამ ყველა დაანგრია ბჟუჟმა.

იქ, სადაც ამ ათიოდე წლების წინად არა ერთი და ორი გლეხი გამოსალმებია საყვარელ ცოლ-შვილს, დატვირთული ურმით, იქ, სადაც უგზოობის და უხიდობის გამო [illegible] მშრომელის ჯანსაღი იყვე-ბით სავსე სიცოცხლე იმსხვერპლა მდინარე ბჟუჟის გაშმაგებულმა ტალღებმა—დღეს იქ უზარმაზარი ხიდია აგებული, ახეული მშრომელის კუნთებს მძლავრად გაუმაგრავს რკინის ბოძები მიწის სიღრმეში და ბჟუჟი დაუმორჩილებია ადამიანს. ბჟუჟი ხმაურობს, ეხეთქება რკინის ბოძებს, მაგრამ ამაოდ. ბოძები მედგრად დგას. ხიდზე კი დასრიალებენ „საქართველოს ჩაი"-ს საბარგო ავტომობილები. მიდიან გლეხები დატვირთული ურმებით.

ხიდმა ახალი გზა მოითხოვა. ინჟინერ ჩუხოვის პროექტით გზა გორაკის ძირში უნდა გაივლის. უკვე დაიწყო ახალი გზის გაყვანა. სოფლის ცხოვრებაში ახალი სიცოცხლის ელფერი შემოვიდა. გაკოლმეურნებულია მოხუცი გლეხი მიხეილი, მან მთელი ახალგაზრდობა ბჟუჟთან ბრძოლას მოანდომა, მაგრამ არაფერი გამოუვიდა. ათვალი-

ჯერებს ხანძიშვილებს, უცქერის, მანქანამ როგორ თავისუფლად გაამსგრია ბორძი. იგი ღრმა მოხუცია, მაგრამ ახალგაზრდობას გრძნობს.

გზა სოფლამდე ახლოა. მის ირგვლივ გაშენებულია ხის ორსართულიანი სახლები. სოფლები მეტად კოხტაა, სამხრეთ გორაკზე გაშენებული, რომელიც თავზე დასცქერის ქალაქ ოზურგეთს და რომელსაც ქვედის გორაკს უძახიან. მეტად თავისებურია აქაური სოფლები. მოსახლეობა ხშირად ერთმანეთთან ნახევარი კილომეტრითაა დაშორებული.

მარცხნივ ახალი ორსართულიანი შენობაა აგებული, რომელიც მეფრინველეობის ინკუბატორის კუთვნილება. აქ ხელოვნურად გამოყავთ წიწილები. წელიწადში ხუთი ათასზე მეტს ქათამს, ბატს და იხვს ზრდიან. წელს აგრო-ტექნიკოსის დაუღალავი შრომით გაუმჯობესდა გადამდები სენი და 330 ქათამი დაიხოცა.

სოფლის სიღრმეში უამრავი თორნეებია, რომელშიაც აგურს წვავენ. აქ ყოველ შეძლებულ ოჯახს საკუთარი აგურის ქარხანა ჰქონდა. შარშან აგურის ქარხნებზე შეადგა არტელები. დღეს აგურის პატარა ქარხნებს კერძო პირები აღარ განაგებენ. კოოპერატიული არტელი აწარმოებს მუშაობას და აწარმოებს.

გზის მარცხნივ თვალუწვდენელი ციტრუსის... პატარა, მაგრამ საკმაოდ ფართო გორაკი, თითქოს შეთავაზებით, თავზე დასცქეროდა მინდორს. საკუთრივ თავისი სილამაზით ეს გორაკი. მას ანასეულს უძახიან. გლეხები ათასგვარად მოგიყვებიან ამ სახელწოდების ისტორიას, ბევრს ეს სიტყვა ოსმალური გონია. ეს მართალიც შეიძლება იყოს, ანასეულისათვის ოსმალები არ იყვნენ იშვიათი სტუმრები...

დილით.

ანასეული ნისლში გახვეულა. ასეული გლეხები ბარით და ერთი დღის საგზლით ჩქარი ნაბიჯით მიდიან სამუშაოდ. განათებულია. მეურნეობის გლეხებს შუბლზე ოფლი მოსდით. „ბევრი უნდა შევასრულოთ, თესვის კამპანიის წარმატებით ჩატარებისათვის არ უნდა დავიშუროთ ძალღონე, არც ერთი წამის გაცდენა, უქმობა“—ასეთი დადგენილება მიიღეს გუშინ საერთო კრებაზე.

თვალუწვდენელია ანასეულის ზურგის გორაკი. აქ ძლიერებისა და ტყეების საბრძოლო ველი იყო. ითვლებოდა თითქოს გვიანი ტყეები, შიგ დაძრწოდნენ ნადირები, იტაცებდნენ სოფლელის პირუტყვებს, ღამით სარკმელი გაეღო არავის შეეძლო. სოფლელი ყველგან ფეხს იდგამდა. ძროხას, თხას, ღორს საძოვრად ვერავინ გაუშვებდა.

ეხლა სხვა დრო დადგა. ჩაის მოშენება გადაწყვიტეს მოითხოვა ანასეულის გორაკი. „საქართველოს ჩაი“ ჩაუდგა მოძრაობის სათავეში. დაიწყო მუშაობა ათასწლობით გამოუყენებელი მიწის. ძირები და ტყეები დაფუთავეს. ანასეულის გორაკზე ალიაპარტა სოციალისტური მშენებლობის წითელი დროშა. ანასეულის გორაკზე ჩაუყარა ჩაის უზარმაზარ პლანტაციას საძირკველი. ბევრი მუშების საერთო საცხოვრებლები. ანასეულის დაბურულ გორაკზე ადგილობრივი ხოლტის სისტემის ტრაქტორები.

— ძლიერ გადაუარეთ—იძახდა ხოსია.

— ამ დავისვენებთ—ბანს აძლევდა მთელი სოფელი.

ბარიკადები.

ანასეული ისტორიული გორაკი. რუსეთ-ოსმალეთის ომის დროს აქ მოხდა უკანასკნელი სისხლიანი შეტაკება რუსეთის და ოსმალეთის ჯარებს შორის.

შემდეგ ანასეულს არ შეკარებია ადამიაამ ადგილით ისარგებლა ბანდიტურმა მოძრაობამ და ქურდულად გაუსწორდეს მეკარ-ცე ამხანაგ საშა იზოლაძეს თავის ორ ამხანაგთან ერთად. ამ ადგილს ბუჩქებიდან ესროლეს დაუღალავ მებრძოლ ბოლშევიკს, ამხ. საშას,

დღეს დაინგრიეს ისტორიული ბარიკადები. ბოხუთწლიანმა გეგმამ აამეტყველა მრავალ წლების უტყვი ისტორიული გორაკი. მუშაობის სათავეში ხოსია ჩაუდგა. მის პარტიამ დააყენა ხელმძღვანელობა და ხოსია მთელი თავისი ენერგიით შეუდგა მოვალეობას.

— ამხანაგებო, პირველად უნდა ავაგოთ საერთო ბინები და სასადილოები, ჩქარი ტემპით უნდა გაშენდეს პლანტაცია. მოკლე ხანში უნდა დავამთავროთ სამი ჩაის გადამამუშავებელი ფაბრიკის აგება—ამბობდა ხოსია კომუნისტების ერთ კრებაზე.

— ამისათვის კი ჩვენ უნდა დავიოროზმოთ,

ანასეული ჩაის რაიონია

გაჩაღდა მუშაობა. სპეციალისტების გამორკვევით, ანასეულის მიდამოები საუკეთესო გამოდგა ჩაისათვის.

ხოსია სიხარულით ფეხზე აღარ იდგა. ამ ცოტა ხანს სალდეფლი მუშაობა მიმდინარეობდა, ეხლა დესეტინები დაითესა ჩაით. უკვე დამთავრდა მუშათა ბინები, სასადილოები და კლუბის აგება. ხვიმით გახსნეს ფაბრიკაც. მანქანები ამეტყველდა.

ანასეული განმტკიცდა. ჩაის მოშენება გაფართოვდა. ანასეული-ოზურგეთი გამოცხადდა „საქართველოს ჩაის“ ცენტრალურ რაიონად. საკავშირო მთავრობის დადგენილებით 1931 წელს აქ უნდა მოეწყოს ჩაის საკავშირო ინსტიტუტი. ანასეულმა უნდა გამოზარდოს ჩაის სპეციალისტები.

საერთო კრებაზე

კრებაზე მნიშვნელოვანი საკითხები იდგა. ახალგაზრდობის 5 წლედის 4 წელში შესრულების შესახებ მოხსენება გააკეთა „საქართველოს ჩაი“-ს წარმომადგენელმა.

— ხუთწლედის ბოლოს ანასეული უნდა გახდეს საქართველოს ჩაის უდიდეს გიგანტად,—აღნიშნა მომხსენებელმა.

მუშები გამოდიოდნენ კამათში. ყველას სურვილი დაჭიმული იყო იქეთკენ, რომ თავისი საკუთარი აზრი გამოეთქვა მუშაობის გაუმჯობესებაში. ყველა საქმიან წინადადებებს იძლეოდა.

— ანასეულმა უნდა განამტკიცოს „საქართველოს ჩაის“ ცენტრალური რაიონის სახელი. ანასეულმა უნდა დაუმზადოს ჩაი საბჭოთა კავშირის მთლიან სამრეწველო რაიონებს; ანასეულის საბჭოთა მამულის მუშებმა უნდა იკისრონ ეს ვალდებულება. ჩვენ კომკავშირლები მუშაობის წარმატებით ჩატარებისათვის თავს ვაცხადებთ დამკვრელად—სთქვა კომკავშირელმა კოწიამ.

კოწიას აქ ყველა მეტ სახელად „ნაკითხს“ უძახიან. მართალიც მას ძლიერ უყვარს კითხვა. კოწია ერთ-ერთი ძველი კომკავშირელია. იგი მოჯამაგირედ ყავდა ამნაირ თავადიშვილს სოფელში. დღედაღამეს ბეტონულ შრომაში და ცემა-ტყეპაში ატარებდა. ორი პატარა ძმა სიმშილით დაეხოცა ოსმალების შემოსევის დროს 1918 წელში. მამა თავადებმა მოუკლეს, გაქირავებული დედაც ოსმალებმა მოსტაცეს. კოწიამ ვერ აიტანა მწარე გაჭირვება. იგი მაშინ თერთმეტი წლის ძლივს იქნებოდა, გაექცა თავადიშვილს

12 წლის კოწიას ძლიერ უნდოდა კითხვა, მაგრამ ნაცამიძემ აუკრძალა. კოწიას ნოვარმა ამხანაგებმა მისცეს „ახალგაზრდა კომუნისტი“-ს ნომერი—წაიკითხე ბევრ რამეს გაიგებო—ურჩიეს. კოწიას გულით უნდოდა წაეკითხა, მაგრამ კითხვა არ იცოდა. ნაცამიძემ უნახა გაზეთი. უმოწყალოდ სცემა კოწიას და სახლიდან გააგდო.

დარჩა უპატრონოდ კოწია, უსახლკაროდ და ულუკმაპუროდ. ამ დროს მოხდა საქართველოს გასაბჭოება. კოწია ბავშვთა თავშესაფარში მოათავსეს. ისწავლა წერა-კითხვა, გახდა კომკავშირელი. დღეს კოწია 22 წლისაა, რაიკომმა იგი ანასეულის კომკავშირის ბიუროს კოლექტივის მდივნად გამოაგზავნა. მუშაობს აქტიურად. მას უყვარს კითხვა. მისთვის საყვარელი გაზეთი „ახალგაზრდა კომუნისტი“-ა.

საერთო კრებაზე ბევრმა მუშამ გამოაცხადა თავი დამკვრელად. კრებამ მიიღო დადგენილებანი და პრაქტიკული მითითებანი. ყველა მხიარული დაბრუნდა სამუშაოზე.

—ცაიცადოთ, ბევრს ყვირიან, მაგრამ... ვნახოთ.., ვნახოთ... ბუტბუტებდა თავისთვის ქულაკი ოტია, რომელიც ჩუმად უსმენდა თურქე კრებას, და სახლისკენ ჩქარი ნაბიჯით მიდიოდა.

უეცარი შემთხვევა

მუშები სამუშაოდ იყვნენ გასული. მათი მხიარული სახე, დაუზარებელი და ხალისი. ამ მუშაობა ხოსიას ხაზში შესულ სისხლს უახალგაზრდავებდა. სიამოვნებით დაჰყურებდა თვალუწვდენელ—აშენებულ მინდორს, რომელიც ოდესღაც გაუვალ ტყეებს და ნადირების სათარეშო იყო.

ერთმა მუშამ მიწაში ძველი ყუმბარა იპოვნა. ყუმბარა ძალზე დაჟანგული იყო. ცნობის მოყვარე მუშები ირგვლივ შემოესივნენ.

— რუსეთ-ოსმალეთის ომის დროისაა—ამბობდა ერთი.

— შეხედე როგორ მოულწევია ჩვენამდე—დაუმატა მეორემ.

— წავიღოთ, ინჟინრებს ვაჩვენოთ—ამბობდა კიდევ სხვა.

ვიღაცამ ყუმბარას ბარი დაჰკრა. ყუმბარა აფეთქდა. მოისმა საშინელი გრგვინვა, დადგა მტვერი და ბოლი.

აქეთ დამსხვრეული მუშა იასხვარელა ყუმბარამ.. მძიმედ დაიჭრა ხოსიაც.

სამწუხარო ამბავი ყველას მოედო.

საჩქაროდ წაიყვანეს დაჭრილები საავადმყოფოში. ხოსია ორ თვეს იწვა, ტკივილებისაგან ხელებს იმტვრევდა და ბავშვს იკვნეტდა.

ზეიმი

ხოსია ადრე გამოვიდა საავადმყოფოდან. ზიდის ამბით დაასუფლავეს ტრადიციულად დალუქული ამხანაგები.

მუშაობა კვლავ გაჩაღდა. ანასეულის ჩაის დამამუშავებელი ორი ფაბრიკა უკვე დამთავრდა. დაითესა ათეული დესეტინა ჩაი, სოია, სიმინდი, ბრინჯი. საბჭოთა მამულის მუშებმა თესვის გეგმა 25 პროცენტის გადაჭარბებით შეასრულეს.

დილის 9 საათია.

კლუბის წინ თავს იყრიან მუშები. ყველა სიხარულით მოელის ხოსიას. „საქართველოს ჩაიმ“ ანასეულის მამულს სამი ტრაქტორი გამოუგზავნა. ხოსია მას მოუთმენლად წამოელი.

გამოჩნდა ხოსიაც. მოფრატუნობდა ხოლტის სისტემის ტრაქტორის კოლონა. იგი ზანტად მიადგამდა თავის გრძელფრჩხილიან ფეხებს და დაკლაკნილ ნაკვალევს სტოვებდა უკან. გოგო-ბიჭები ყიჟინ-ხივილით მიეგებნენ ტრაქტორს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მარჯანიშვილის სახელობის მეორე აკადემიურმა თეატრმა თავისი სეზონი გახსნა უკრაინელ მწერლის კულიშის პიესა „კომუნა ველზე"-თი.

„დ ე - ი უ რ ე"

რუგა თებერვლის ყინვები და გაძვალ-ტყავებული გურიის მიდამოები.

ქვეშა ქარს საიხელამურე თოვლი დაეყარა სოფლებში და ლოჯეში ნაშენი ხის სახლები ჰრიალებდა თოვლის სიმძიმის ქვეშ.

ჰაერში იდგა რძესავით მღვრიე, ფიფქა თოვლის კორიანტელი და ქუდებიდან გადმოყარდნილ ქალიკონს ბაცებულ ლომის ნახორიალით გადაქრიდა ჩოლორ ადგილებში ნაბუქი თოვლი და ხოშკაკალი.

თოვლის სიმაღლე თვალდახელშეა მატულობდა, მატულობდა და...

— ჯარზე ახლა ჩამეიქცა და ჩამოსკურდეთდა.—სადეედეროზდან ხანშესული მერელები.

რაიონული ერობის წინ ხალხი მოგროველიყო.

აქ იყვნენ შორეულ სოფლებიდან ფეხით ჩამოსულნი.

დაბა ჩონჩხაური ჯერ კიდევ გირლიანდებით იყო მოკაზმული: ამას წინად საქართველოს დე-იური იზეიმეს და იდღესასწაულეს, ამიტომ გირლიანდებიც შერჩა რაიონულ დაწესებულებებს, სავაჭრო დუქნებს და კერძო ბინებსაც და სახელდახელოდ გაკრული საზეიმო პლაკატები.

ქურუკანტელს, ჯერ კიდევ თოვლის მოსვლამდე, ბელურებმა ჩიუნისკარტეს, ხოლო გაჩხოკილი ეკლის გორგლები და შეტრუსული ბზისა და ნაძვის ტოტები დღესაც საცოდავად გამოიყურებოდნენ თოვლით შეფეფქულ სვეტებზე.

თოვს...

გვარდიის შტაბის შენობის ქვეშ, ქუთაისიძის სახარაზოს წინ გვარდიელები შეგროვდა.

ინგლისურ ყვითელ ბატინკებსა და ყაზმირის საკოსტუმეებზე ჩამოუგდიათ საუბარი... ტანფეხმორთულობასა და კარგი სისტემის იარაღებზე აშეტყველებული „სახელოვან მებრძოლთა" რაზმი.

— ორი, ყაშმირის, საკოსტუმე ჩავარდეთ ახლა რომ ბათომში ვიყავი, მარა მარჯვენა ხელიდან მარცხენას არ მისცემ ისეთი ჰადასარევი რამეა.—მოუთხრობს ამხანაგებს ქერა გვარდიელი და თავის კუდიეთ ამრეხილ ულვაშებს ბოლოს იგრეხს და ისწორებს.

— ჯორი ვერ იშოვე?

— ჯორი რა ეშმაკათ მინდოდა, ჩემი არაბული „კურაცი" მყვდარა, მოსწონს და ეხარჩება.

— რა გიჭირთ ბიჭია, რა—ჩაერია საუბარში სოფლიდან ჩამოსული გლეხი, რომელიც, როგორც ეტყობოდა, საკმაოდ ერკვეოდა მომენტის საჭირბოროტო საკითხებში —კაი ჩაცმა-დახურვა, კაი ჯამაგირი და თეთრი პური გვარდიელებს, კაი იარაღი გვარდიელებს, ინგლისური საჭმელი და ბატინკები გვარდიელებს, არაბული იარაღები და სამხედრო ილაფი გვარდიელების ოჯახებს.

— ეი, ეი... რას მიედ-მოედები...—ამოძრავდენ ოდნავ გვარდიელები.

— სამაგიეროდ—არ იშლიდა თავისას სოფლელი გლეხი და თანდათან ბრაზით ძოიგებოდა...

— სამაგიეროდ: სიტიტვლე, შიმშილი, აბუჩად აგდება, მატლებისგან ჭამა და პირდაპირ პოზიციებზე გადამწყვეტი ბრძოლების ატანა ქალაქიდან ჯარისკაცებს....

ჯარისკაცი და ქალაქიდან? სად გაგონილა? ვის მოსწონია? მაგრამ მიუხედავად ამისა, მიუხედავად ყოველგვარი სიძნელებისა, როცა რეგულიარული ჯარი იბრძოდა რომელიმე ფრონტზე, სახელი და დიდება თქვენ გრჩებოდათ, ის თქვენსთანა -ვაჟკაცებს"..

— შენ ეი, რა დემაგოგიას ეწევი თუ იცი?—შეუბღვერეს სოფლელს ზოგიერთებმა...

— წუიბალშევიკებს, ხომ აცტყობ?—შეაოიმაშა წარში ქერა გვარდიელმა.

— ერთი შენც!—გამოესარჩლა სოფლელს ახალგაზრდა ბეშლატიანი, რომელიც კარგად იცნობდა სოფლელ გლეხს და სიტუაციაზე შეგდება სცადა...

— ტყვილს ამბობ, თუ,— არ იშლიდა თავისას ქერა და სოფლელს დაწკურულ თვალებით ზვერავდა.

— დაანებე თავი, მისი გაქირვება უყორდა.

— აქტიურე, ნუ იცი შენ საქმის ასე „გაპოლიტიკება"!

— არა, მამაგიცხონდა...—ჩაერია სხვებიც ლაპარაკში—რა დროს კინკლაობაა, ქვეყანა იქცევა.—შეიორთქლა ვეტიხიმ სიცივისაგან შეწითლებული ხელები და იდგილზე ბუქბა დაიწყო.

— არა, მოდი მართლა და ამის შემდეგ ღმერთის ქვეყანა კითხე—

— იშოვე ტორო ბეშლატიანმა ახალგაზრდამ, სოფლელს გლეხს თვალი ჩაუკრა „აქედან მოიცილო" და ეშმაკურად განაგრძო—აქედან ბოლშევიკები გვიჩიხვეობენ და ამ ქვეყნა ქარსაც ჯარზე ახლა წამოგვაყარა თავზე ხოშკაკალი.

— გვარდიელებმა ერთმანეთს გადახედეს... მოშავალ სოფლელს თვალი გააყოლეს...

— ნეტავი შენ რომ ხუმრობის გუნებაზე ხარ—შენიშნეს ბეშლატიანს ზოგიერთებმა.

— არა, მამაგიცხონდა დავუჯდები და მავეშს შევიყურავ... ან კიდევ ტელდ სართულს ვიყიდი სოფრომ მღვდელის ეკლესიაში და ქვეყნის გადასარჩენად ლოცვანის გადავკითხავ.

— შენ რომ იცი იმისთანა კიდევ მო... და ისე ლოტბინის კუთებზ ამ ყიამეთში მართლა რომ ვერაფერი სასიამოვნოა.—ჩაურთო ვეტიხიმ თავის მხრივ და ბეშლატიანს მეჯლუმენი წამკრა „ხომ სწორად დავეთმოწმეო".

ვეტიხის არავინ გამოუდგა.

გვარდიის შენობის წინ ხალხი ირეოდა.

ხალხი: თოვლიანი და იარაღასხმული.

ჩაცმულობა მათი—ჭრელი და მრავალნაირი.

წლოვანება—უფრო ჭრელი.

აქ, თხუთმეტ-თექვსმეტი წლის გიმნაზიელსაც მოკრავთ თვალს გადაჭრილი შინელით ან ფრანგული თოფებით ჩაყარაბანე-

ბუღს, საიდუმლოდ ჯარისკაცსა და სამოქალაქო-სამოცდახუთი წლის მოხუცსაც, ზოგი მათგანი ძლივს რომ დალასლასებს და წელში ხელჯოსავით მოხრილი, გაჭირვება რომ დაათრევს საბრძოლო „აბჯარასხმულობას".

დაჟანგული თოფები და ცარიელი პატრონტაშები, ცხრაას ხუთის მეორდინები...

ნასაკირალზე რომ იბრძოდნენ კრიალოსნის დამსხვრეულ [illegible] წინააღმდეგ.... ან... კი...

— რა დროს ჩემი ომია...—იმეორებდნენ ჩუმად ხანმოხუცებულები.

— თოფის თრევა კი არა.. თავს ვერ დავათრევ..—უჩივიან ცრემლიანი, ზოგიერთები

საქმეგიეროდ:

„სახელოვანი გვარდია" ხომ ყველას თვალებს უბრწყინავს გარეგნულად ბრწყინვალე საომარმოძრაობით.

გვარდიელები...

[illegible]

ბრძოლით,—წარმოსახავენ ხშირად „[illegible]", მაგრამ...

[illegible]

— რა დროს ომია... ვის ვეომებით?—[illegible]

[illegible]

ამერიკელი პიონერი გარრი აიზმანი ეწვია საბჭ. კავშირს მის პატივსაცემად პიონერებმა გამართეს მიტინგი, სადაც გარრი აიზმანმა წარმოსთქვა სიტყვა და აღნიშნა, რომ მიუხედავად დიდი რეპრესიებისა, ამერიკელი პიონერები მტკიცედ იბრძვიან პროლეტარიატის დაახლოვებისკენ წინააღმდეგ. გარრი აიზმანი მოუწოდებდა დაახლოვებას საზღვარგარეთ პიონერებთან, რათა შეერთებული ძალით გავეფანტოთ საბჭოთა კავშირის წინააღმდეგ გავრცელებული ჭორებით.

დიახ ეს საცოდავი სოფელი იყო და არა საბჭოთა... ქუთაისი ჯერ წაუბილწავია... ქუთაისი.. არა, ჩვენ შეიძლება დავითმოთ ქუთაისიც, დავთმოთ დიპლომატიური მოსაზრებით, მაგრამ...

— საჯინიბოში რომ სოფელია, აქაც საცოდავია ნუტაი თუ...

— ეგ ჩვენი საქმე არ არის... ეს შტაბის საიდუმლოებას წარმოადგენს ეს... დიახ ჩვენ შეიძლება...—ეროვნის თავმჯდომარე დაიხრა, შეჩერებული სიტყვებით და მოკიბულ-მოკიბული ხმით ვერავინ დაავდურა, ანგარიში ბარა და... შეიძლება ჩვენ ნაჭანებიც დავუთმოთ ბოლშევიკებს მაგრამ—აქ კი ტონი შეიცვალა ეროვნის თავმჯდომარემ, ცილინდრი შეისწორა, განერვიულებულმა წვერი მოიფხანა და ხელების ქნევით განაგრძო:

— ჩვენ გავამაგრებთ ჩოლოქის ნაპირებს, ჩვენ გავამაგრებთ ბათუმსა და ბარცხანას, ჩვენ შევკრავთ გურიის საზღვრებს და აქედან გადავალთ შეტევაზე... გადავალთ შეტევაზე და...

—ბუმ-ბუმ-ბუმ-ი!—ერთდ დაიგუგუნა რაღაცამ ჰაერში და საერთო... ეროვნის თავმჯდომარე შეჩქარდა მოულოდნელ ხმაურობაზე.

— გვინდა იყო...

— გვინდა თებერვალში?..

— კი, გამიგონია.. დადა... სამთარი იყის...

— ერთი შენც...

ბრგვინვის მაგვარი ხმაურობა კიდევ განმეორდა...

— ახლოს თვარა, თოფი ხომ ყრუა სარეთოდ...

სურებისაკენ მიმავალ ჯარისკაცსაც წამოეწიეს..

ორგვლივ ალყა შემოარტყეს, წინ ტყვიამფრქვევი დაუდგეს და..

— ხელები მაღლა!—შეუძახეს ჯარისკაცს „ხურგი"-ს რაინდებმა.

ჯარისკაცს ფერი ეცვალა.. გაფითრდა, გაოცებულდა.. უცებ ვერაფერი მოისაზრა და ლოიავშრად გადაგდებული თოფი მხრზე შეწევა, ხელი ადგილიდან ვერ დაძრა, რაც გამოიწვია მოულოდნელ თავდასხმისაგან.

— ნუ თუ აქაც წითლები შემოვიდნენ? —გაიფიქრა მან და თავს ანგარიში ვეღარ გაართვა—მაგრამ ეს ხომ გვარდიელია...—შეიცნო ერთი მათგანი ჯარისკაცმა.—ეს ხომ ბერძენიშვილია.., დიახ გვარდიელი ბერძენიშვილი.. მერე? რა უნდათ ჩემგან? ტყვიამფრქვევითაც კი, არა ეს გაუგებრობაა— გაეელვა თავში ჯარისკაცს.

— ადგილიდან არ დაიძრა თორემ...—მოიმარჯვა გვარდიელმა...

— მიბრძანდით... თოფი წაიღეთ—დაისისინა თავი ჯარისკაცმა დაწყვეტილ თვალებით იქაურობა ჩაათვალიერა, ისე რომ თავი გვერდზე არ მიუბრუნებია.

— ხელები მაღლა!—ჯარისკაცმა აწია მაღლა ხელები...

გვარდიელები მოლბა ჯარისკაცის ასეთ მორჩილებაზე, მაგრამ, აი ბერძენიშვილმა გადადგა ნაბიჯი ჯარისკაცის გასასინჯად, რომ ჯარისკაცმა გიორგაძემ თავდაღმა გადაიგდო ლოიავშრად გადაგდებული შაშხანა, ისკუპა ადგილიდან და სიკვდილ ღრმა ჩოლოქში უეცრად ჩავარდა. უმალ თოფი მოიმარჯვა და ანგარიშმიუცემლად დაუშინა გვარდიელებს.

—თუ თავი გებრალებათ, თავი გამანებეთ თორემ..—ჯარისკაცი თოვლში გაწვა და თავი თხრილის პირს მიაფარა... ესროლა ჯარისკაცს ბერძენიშვილმა.. ესროლეს აგებმაც და იხუვლა ტყვიამ გიორგაძის მაშინდლადაც.

დეზმიტეხილი ბერძენიშვილი თოვლზე გაიშხლართა და თოვლი შეიღება ალისფერ სისხლით.

გახურდა სროლა ორივე ბანაკიდან...

ავერ ტყვიამფრქვევიც მოიმარჯვეს, მაგრამ დაჟანგებულმა „ლიუისმა" აღარ ისურვა მოქმედება და მესამე ტყვია ლულაში გაჩხირა.

სოფლები შიშის ზარმა აიტანა...

— შემოვიდნენ?

— დაგვეხოცავენ?—ელაპარაკებიან ნაცარში ღუმელთან დედაკაცები და ბავშვები დაეტყებიან ხმაურობისათვის...

— გარეთ არ გახვიდე, ბიჭო, თვარა მოგკლავ მე შენ—ფრთხილობდნენ სოფლის დედაკაცები და ყარეტ ცალი თვალით იყურებოდნენ...

სროლა კარგა ხანს გასტანა და ვინ იცის როდის დამთავრდებოდა, რომ რომელიღაც გვარდიელმა „გაჩწირა" თავი ალალბედზე და გიორგაძეს ზურგიდან წამოეპარა...

წამოეპარა და...

— ვაიმე ცოლშვილო...—დაიგმინა მან გულისგამგმირავი ხმით, თოფი ხელიდან გავარდა და მუცელზე ხელები იტაცა...

თითებს შუა წვეთებად გადმოდიოდა მუქი სისხლი და გიორგაძემ იგრძნო წარმოუდგენელი ტკივილები...

— არ ესროლოთ მეთქი...—გააფრთხილეს ერთმანეთი გვარდიელებმა და დაჭრილის ამოსაყვანად ჩახტნენ ჩოლოქში...

— შენი ცოლშვილის.., წადი.. ვაიმე, ვაიმე დედავ სად გიკვდები...—გამწარდა დაჭრილი ჯარისკაცი და ახლოს არავინ გაიკარა ტკივილებისაგან გაცოფებულმა.

ქერა გვარდიელი მოშორებით იდგა, თავდახრილი დაჭრილის ტანჯვას თვალს ადევნებდა.. თან გულში ფიქრობდა:

— ეს რა მოვიმოქმედე? მეზობელი მოვკალი..

დაჭრილები საავადმყოფოში გადაიყვანეს.. საჩქაროდ მათ ჭირისუფალს აცნობეს და...

— შვილო, შვილო, შვილო!..—აქცხდა მოთქმით და ტირილი საავადმყოფოში.

— დედა ჭკვილი..—წამოიძახა შუაღამისას ბერძენიშვილმა...

— წყა...ლი...—ამოუკვნესა გიორგაძემ...

— შვილებო... შვილებო!—ქვითინებდა ბერძენიშვილის დედა და ორივე დაჭრილებს თანაბარი მზრუნველობით თავს ევლებოდა...

— ბიჭო, ერთმანეთი დახოცეთ.. ერთმანეთი სატყვიოთ და სათოფეთ გეიმეტეთ.

არ გცხვენიათ.., ჩვენ რაღას გვემართლებოდით, უბედურ მშობლებს და ჭირისუფლებს ოქვე ტანჯვისთვის—მოთქვამდა უწყალოდ მოხუცი ჭირისუფალი, რომელსაც იმედი ჰქონდა, რომ დაჭრილები გამორჩებოდნენ, მაგრამ, გათენდა მეორე დილა... გადაიწმინდა... საავადმყოფოს ფანჯრებს მკრთალი მზის შუქი მოადგა და...

— დედა... მე... დედა მივდივარ... და...

— შვილო, შვილო!—აპოტინებოდა გულდათუთქული ჭირისუფალი, მაგრამ ბერძენიშვილი უკვე აღარ სუნთქავდა... ვერ მოასწრო ერთის შესუდრვა და გამოსვენება რომ...

— დედა... მოგიკვდი...—დაიხრიალა გიორგაძემ და ორი ახალგაზრდა ჯანღონით სავსე ვაჟკაცი გაქვავდა სამუდამოდ. „სახელოვანი გვარდიელი" და ჯარისკაცი სალიტით მიაცილეს სასაფლაოზე და ეროვნის თავმჯდომარე კი ისევ თავგამოდებით უმტკიცებდა ყველას და ყველგან, რომ...

— „ჩვენ ვუტევთ ბოლშევიკურ ურდოებს ბათომიდან, ჩვენ გავამაგრებთ ჩოლოქის ნაპირებს... ჩვენ შევკრავთ გურიის საზღვრებს ნაცარქექიადან ქუჭიშკარამდე მაგრამ... ვისღა სჯეროდა დღეს ეროვნის თავმჯდომარის...

პანტელეიმონ ჩხიკვაძე.

(გაგრძელება იქნება)

16 დეკემბერს კომუნისტების ინიციატივით, ნიუ-იორკის უმუშევართა დელეგაცია ამხ. ენგდოლის მეთაურობით გამოცხადდა ნიუ-იორკის მუნიციპალიტეტის სხდომაზე და შეეცადა გადაეცა მუნიციპალიტეტისათვის მოთხოვნილება უმუშევართათვის დახმარების აღმოჩენის შესახებ. ნიუ-იორკის მერმა გამოიძახა პოლიცია, რომელმაც სასტიკად სცემა დელეგაციის მონაწილეებს. მაშინვე მუნიციპალიტეტის წინ გაიმართა უმუშევართა მრავალრიცხოვანი დემონსტრაცია. ცხენოსანი პოლიცია თავს დაესხა დემონსტრანტებს და მხეცურად სცემა. მრავალი დემონსტრანტი მძიმედ დაჭრილია. ათი კაცი, მათ შორის ამხ. ენგდოლი, დაპატიმრებულია.

სურათზე — პოლიცია აპატიმრებს დემონსტრანტებს.

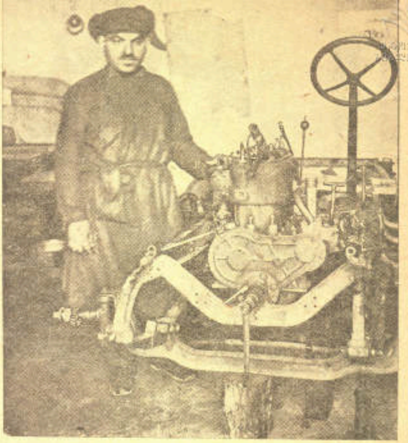

ს ტ ა ლ ი ნ ი ს ი

დამკვრელი მუშები ამოწმებენ ნავთის მილებს

გამომგონებელი მუშა თეოფილე მაჩაიძე

ლიტერატურის საკითხები

„ყოველი კლასი, რომელიც ბრძოლაში იზრდება—რომანტიულია და მისი რომანტიზმი „ქარიშხლისა და შეტევის" ტიპიურ სახეს ღებულობს; ყოველი განწირული კლასი, რომელიც ირღვევა და სჭკნება—რომანტიულია, სხვანაირია მისი რომანტიზმი, მოწყენილობის და სასოწარკვეთილების რომანტიზმში" — ამბობს ლუნაჩარსკი. ჩვენი აზრით, ეს სრულიად მართალია. და დღეს მით უფრო, როდესაც ჩვენ რეკონსტრუქციის პერიოდის მაღალ ტემპების ეპოქაში ვცხოვრობთ, ყოვლად შეუძლებელია სოციალისტურ ქვეყნის მშენებელი ადამიანი არ იყოს ენტუზიასტი და თავისებური რომანტიკოსი.

ჩვენ ამ შემთხვევაში რომანტიზმი არ გვესმის ვიწრო შკოლური გაგებით. ჩვენ არ გვწამს რომანტიზმი წარმავალ კლასის, რადგან ასეთ რომანტიზმს არ შეუძლიან ჩვენ გაგვიტაცოს, რაიმე.

ყოველი კლასი, რომელიც დაღუპვის პირასაა მისული, იგი რომანტიკოსია, და იხედება წარსულ დიდებისაკენ. კლასი, რომელიც ისტორიის მიერ გამოდის სამოქმედო ასპარეზზე, ისიც რომანტიკოსია, მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ იგი ზეერავს ხვალინდელ დღეს და ისახავს მომავალ სპერსპექტივო გზებს.

ჩვენს სინამდვილეში ორ კლასს, ბურჟუაზიასა და პროლეტარიატს შორის წარმოებული ბრძოლა პროლეტარიატის სასარგებლოდ მთავრდება. ჩვენ ვიმარჯვებთ ყველა ფრონტებზე და ისტორიაში ჯერ არ ნახულ ნაბიჯებით მივდივართ სოციალიზმისაკენ. პროლეტარული კულტურა ყალიბობის პროცესშია და დღითი-დღე მიდის წინ მწვერვალებისაკენ.

პროლეტარული კულტურა ანგრევს ბურჟუაზიულ კულტურას. ძველი ქვეყნის რომანტიკოსები ერთხელ კიდევ ცდილობენ შეუხრის აგრის თამლერებას ჩვენს დღევანდელ ყოფაზე. მაგრამ დამკვრელი ტემპები იმდენად სწრაფია, რომ მათ ამის დრო არ რჩებათ.

ჩვენ ვაშენებთ ახალ ქვეყანას და ახალი ქვეყნის რომანტიკოსები—ენტუზიასტები ვართ. ჩვენ გვწამს ჩვენი გამარჯვება და ჩქარი ნაბიჯებით მივდივართ წინ. ჩვენ „სულიერ სიმშვიდეს" ვეძებთ არა წარსულში, არამედ მომავალში. ჩვენ, ვზეიმობთ ხვალინდელ დღეს და არა გუშინდელს. ჩვენ ვიხედებით წინ და არა უკან და აი სწორედ აქ არის განსხვავება წარმავალ და მომავალ კლასის რომანტიზმს შორის.

ჩვენი ყოველდღიური ცხოვრება ამას ადასტურებს. ჯერ კიდევ მე-19-ტე საუკუნის პირველ ნახევარში, როდესაც ფეოდალიზმმა დაიწყო გახრწნა და სამოქმედო ასპარეზზე კი გამოჩნდა კაპიტალიზმი, ფეოდალურ კლასის მწერლებიც ამღერდნენ რომანტიულად და ფეოდალურ ყოფას იგლოვდნენ. მაგალითად ალ. ჭავჭავაძე თავის **„გოგჩის ტბა"**-ში უმღერის წარსულ დიდებას, მთელი რიგი მწერლები მაშინდელ ეპოქისა გარკვეულ კლასობრივ ტენდენციების მატარებელნი არიან.

მე-19-ტე საუკუნეში გამეფებული რომანტიზმი ქართულ სინამდვილეში არის რომანტიზმი წარმავალ კლასის, რომელიც ტოვებდა სამოქმედო ასპარეზს, თუ რომ წარსულში მწერლებმა შექმნეს მნიშვნელოვანი ეპოქალური ტილოები, ეს ოფიციალურად თავისი კლასის გამარჯვების რწმენის აღსრულებლობის ნიადაგზეა აღმოცენებული. ჩვენი კლასიკები ღრმად იყვნენ დარწმუნებულნი თავისი კლასის უპირატესობით და ისინიც თავიანთ ვიწრო კლასობრივ ასპექტით ჭვრეტდნენ მოვლენებს.

დღევანდელი ჩვენი ეპოქის, მაგის ცეცხლის გადმოცემა შეუძლებელია მიშვათა კლასთან ახლოს ყოფნის გარეშე. დღეს ყოველი პროლეტარული მწერალი შეიარაღებული უნდა იყოს თავისი კლასობრივი იარაღით. დღეს, **მაიაკოვსკის** თქმისა არ იყოს, **„პოეტი ის კი არ არის, ვინც დადის დახუჭუჭებული ბატკანივით და პეტელობს ლირიკულ სასიყვარულო თემებზე, არამედ პოეტია ის, ვინც ჩვენს გამწვავებულ კლასიურ ბრძოლის დროს მიაქვს თავისი კალამი პროლეტარიატის შეიარაღებულ არსენალში, რომელიც არ გაურბის არავითარ შავ სამუშაოს, არავითარ თემას რევოლიუციაზე, სახალხო მეურნეობის აღმშენებლობაზე და სწერს აგიტკებს ყოველგვარ სამეურნეო საკითხებზე"**.

ქართველ მწერლების ნაწილი დღეს აბსოლიუტურად არაფერს არ სწერს, თუ სწერს, წარმავალ კოშმარების და ზმანების რომანტიზმითაა მოვლენები თვალხედული, ისინი თავისებური რომანტიკოსები არიან, როგორ არ უნდა იყვნენ, როდესაც ფეოდალურ - ბურჟუაზიული კლასი კვდება და პროლეტარული კი იმარჯვებს. ვინა **კ. გამსახურდია, მ. ჯავახიშვილი, ალ. აბაშელი** და სხვები თავიანთ კლასის წარმომადგენლები არ არიან? განა ისინი რომანტიკოსები არ არიან, რომლებიც წარსულ თამარ მეფის დიდებისაკენ გვეძახიან? როგორ არ შეიძლება ადამიანმა ჩათვალოს **შ. დადიანი** ფეოდალურ კლასის პირმოთულად, როდესაც იგი სწერს **„უბედურ რუსს", „ათეს"** და თამარ მეფის ეპოქის დიდებისაკენ გვეძახის.

„შმინდა" ლირიკა, როგორიც ეს არის, დღეს მოკვდა და სამაგიეროდ მძლავრად გაშალა ფრთები პროლეტარულმა ლირიკამ. თუ დღეს პროლეტარული მწერალი არ არის ენტუზიასტი, დღევანდელი დროის რომანტიკოსი, თუ მას არა აქვს აღმაფრენა, ფანტაზია ზომიერი დოზით, მაშინ მისი შემოქმედება იქნება მხოლოდ და მხოლოდ ფაქტები, მშრალი რეგისტრაცია. მაგრამ პროლეტარულ მწერლობაში რომანტიზმი არ უნდა ლახავდეს **თავის კლასობრივ** საზღვარს **და იმას ვაკცენტავთ** არ უნდა გვეძახოდეს წარსულისაკენ. რომანტიზმს და აღმაფრენას ყველაზე მეტად შეუძლიან თავი იჩინოს ლირიკაში, რადგან ლირიკა უშუალოდ შინაგან გრძნობათა გამომხატველი სოციალურ გარემოცვასთან დაკავშირებით; თუ მწერალს არა აქვს პათოსი და გაქანება, მაშინ იგი სქემატიზმის ვიწრო რკალში ემწყვდევა.

დღეს პროლეტარული ლირიკა პასუხს უნდა აძლევდეს იმ გაზრდილ ამოცანებს, რომელიც ამ ეტაპზე სოც. რეკონსტრუქციის პერიოდმა დააყენა: ჩვენ ვფიქრობთ აღმაფრენის და ფანტაზიის გამსაზღვრელი კლასობრივ ჩარჩოებში აუცილებელია მწერლისათვის. ჯერ კიდევ **1922** წელს ამხ. **ლენინი** ლაპარაკობდა: **„ამხ. ლარინი ძლიერ ნიჭიერი კაცია—ლაპარაკობდა ლენინი, და დიდი ფანტაზიის პატრონი. ეს ღირსება კი მეტად ძვირფასია, ტყუილად ფიქრობენ**

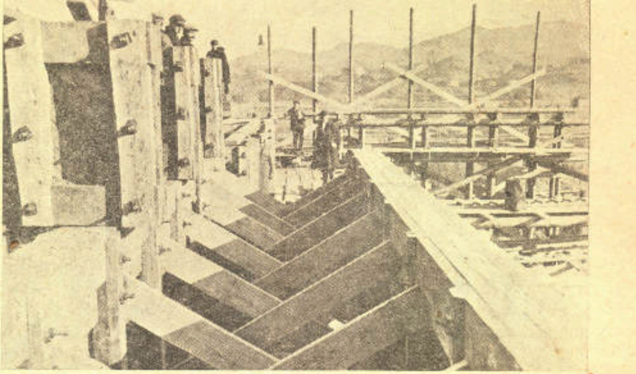

ქუთაისში შენდება ახალი ელექტრო. სადგური

თითქო ფანტაზია მარტო პოეტისათვის იყოს საჭირო, ეს სულელური ცრუ აზრია, მათემატიკაში კი საჭიროა იგი, დიფერენციული და ინტეგრალური აღრიცხვების აღმოჩენა კი შეუძლებელი იქნებოდა თვინიერ ფანტაზიისა. ფანტაზია უდიდესი ღირებულების თვისებაა. მაგრამ ამხ. ლარინს ეს თვისება, ცოტა არ იყოს, ჭარბათა აქვს. მაგალითად, მე ასე ვიტყოდი: ამხ. ლარინის მთელი ფანტაზია რომ რ. კ. პ. ყველა წევრს თანასწორად გაუყოთ, მაშინ კარგად გამოვიდოდა საქმე".

ამხ. ლენინის ეს დებულება ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს. გადაჭარბებული, გადამლაშებული ოცნება არ ვარგა, რადგან შეუძლებელია ამ გადაჭარბებაში ჩვენ ჩვენი ნაბიჯები წავიყვანოთ უკან და მივაბრუნოთ ბრძოლა წარმავალ კლასის რომანტიზმისაკენ. ჩვენი პროლეტარული მწერლობა ზოგჯერ ამ მდგომარეობას არ უწევს ანგარიშს და „აღფრთოვანებული" რომანტიზმით თავდება. ლენინი სრულიადაც არ ცდებოდა, როდესაც ლარინზე ზემომოყვანილ სიტყვებს ლაპარაკობდა. ფანტაზია პროლეტმწერლის არ უნდა გამომდინარეობდეს არარსებულიდან, არამედ იგი მჭიდრო კავშირში უნდა იყოს რეალობასთან. დღევანდელი დღის რომანტიკოსი არ უნდა იყოს მარტო ფანტაზიორი, იგი პრაქტიკულად უნდა აკეთებდეს საქმეს. პროლეტარულ ლირიკამ თავისი ემოციონალური ზემოქმედებით, რომელიც რაციონალობაში გადადის, უნდა შესძლოს მასებში ენტუზიაზმის გაღვივება. პროლეტარულ მწერალმა თავის აღმაფრენით არ უნდა დაჰკარგოს ის თვალი, სოციალური მიზანშეწონილობა, რომელზედაც იგი ლექსს სწერს. ეს კი ჩვენში ხშირად ხდება.

წარმავალ კლასის მწერლების რომანტიზმი არ შეიძლება იყოს აღმაფრენის, იგი უფერულია. აღმომავალ კლასის კი დიდმნიშვნელოვანი, ცოცხალი და სიჯანსაღით სავსე. პროლეტარული ლირიკა დღეს იმით იმარჯვებს, რომ მას თავისი ჯანსაღი აღმაფრენით შეუძლია ნაწილობრივ სადღეისო საკითხებთან დაახლოება.

ზოგიერთ ჩვენს პროლეტარულ მწერლებში იმდენად ძლიერია ფანტაზია და რომანტიზმი, რომ ისინი სრულიად წყდებიან რეალობას და მიდიან და ვარსკვლავების ცაში ეხეთქებიან თავს. (გ. ქაჯაიძე „ცხოვრების ზღვაში" და სხვ.).

დაუცილებლად მეტად ჯანსაღი პოეტური აღმაფრენის პათოსითაა ამხ. ალიო მაშაშვილი, რომლის ლექსის დამახასიათებელი თვისება ის არის, რომ მან დაიწყოს ნელი ტონით და თანდათანობით გაძლიერებით იგი დამთავროს მთელი ხმით. მაგალითად: როცა კითხულობთ მის „პოეტი კაპიტან"-ს:

აშა, დღეს მინდა
ისევ ცეცხლი დავატრიალო,
რომ, გავიხსენოთ, ამხანაგო,
ბრძოლის ნაღმი ხმა,
გულო, ათასჯერ დაფლეთილო
და ნატყვიარო,
ტყვიების ხრეშით
მოკირწყლული მოედანი ხარ".

ისეთი შემბრძოლი პათოსითაა დაწერილი თითქმის ყველა მისი ლექსები. ამ მხრივ დაუცილებლად მაშაშვილის, როგორც პოეტის, გამარჯვებად უნდა ჩაითვალოს მისი უკანასკნელი ლექსი „დამკვრელი ბრიგადები", სადაც მანქანის ბრძოლისა და შრომის რიტმში მოცემულია დამკვრელი ბრიგადების მთელი სულიერი განცდა. რომ მაშაშვილი დღევანდელ ჩვენი ყოფის რომანტიკოსი არ იყოს, იგი ვერ შესძლებდა ასეთ პათოსიან ლექსების მოცემას, რომელიც მან შექმნა.

არა ნაკლებ კომკავშირულ პათოსით ხასიათდება ამხ. ირაკლი აბაშიძე. რომლის უკანასკნელი ლექსები მეტყველობენ იმის შესახებ, რომ იგი ყოველდღიურად თავისი ლირიკით უახლოვდება ჩვენს წინაშე მდგარ სადღეისო საკითხებს.

დასასრულ, ჩვენი წერილის დასკვნა შემდეგი იქნება: დღეს, როდესაც ხუთწლედის განხორციელებით ოთხ წელიწადში, ყოვლად შეუძლებელია პროლეტარული მწერალი არ იყოს ენტუზიასტი და ბრძოლის რომანტიკით შეპყრობილი. პროლეტარული მწერალი არ წარმოადგენს გრძნობაგამშრალ ადამიანს, პროლეტარულმა მწერალმა კონკრეტულ ლირიკის საშუალებით უნდა შესძლოს სადღეისო საკითხებზე პასუხის გაცემა. რომანტიზმი, ფანტაზიაა განსაზღვრული დოზით, როგორც ამას ლენინი სწერდა, პროლ. მწერლობას, როგორც გამარჯვებულ კლასის მწერლობას, უნდა ახასიათებდეს.

ჩვენ არ გვწამს რომანტიზმი წარმავალ, მომაკვდავ კლასის. ჩვენი რომანტიზმი არ არის დამჭკნარი ფოთლებჩამოყრილი, იგი დღითი-დღე იზრდება თავის საკუთარ კლასის გაზრდასთან ერთად. ჩვენი რომანტიზმი უნდა იყოს მოწოდების ზარი. გამარჯვებული კლასის რომანტიზმი შეტევის და ქარიშხალიანი რომანტიზმია, რომელსაც არავითარი საერთო არ დარჩენია განწირულ კლასის დამჭკნარ რომანტიზმთან. ჩვენ ყოველდღიურად მივდივართ წინ და ძლიერდება ჩვენი აღმაფრენა, ჩვენი ენტუზიაზმი. პროლ. მწერალმა უნდა შესძლოს დღევანდელ ყოფის მთელი თავისი წინააღმდეგობებით მოცემა კონკრეტ ლირიკის საშუალებით.

პროლ. მწერლობა, როგორც გამარჯვებულ კლასის მწერლობა, უნდა წავიდეს წინ აღმაფრენისა და ენტუზიაზმის გზით, რადგან ჩვენი ყოველდღიური საქმიანობა აღმაფრენისა და ენტუზიაზმის შედეგია. პროლეტარული ლირიკა კი ამ გზებს ვერ გასცდება, იგი ჩვენი აზრით ამ მიმართებით უნდა განვითარდეს.

ქ. მილაძე.

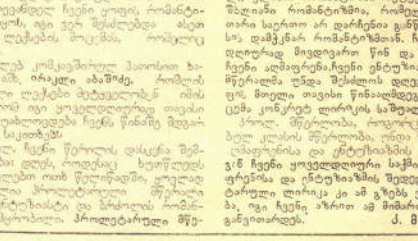

სტამბა „კოლექტივი"-ს საამკინძაო ცეხი დამკვრელი ტემპით მუშაობისათვის დაჯილდოვებულია ამხ. სტალინის სახ. წითელი დროშით. სურათზე—ცეხის დამკვრელი მუშები

ჩვენი ფოტო-ქრონიკა

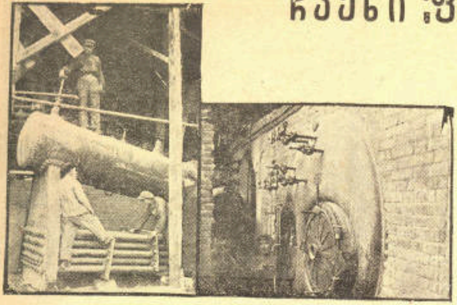

ლენინის სახელობის თბილისის ტყავის ქარხანაში ძველი ქვაბების მაგიერ დაიდგა ახალი, საბჭოთა კავშირში გაკეთებული გიგანტი-ქვაბები. სურათზე: მარცხნივ—ძველი ქვაბის აღება; მარჯვნივ—ახალი საბჭოთა ქვაბები.

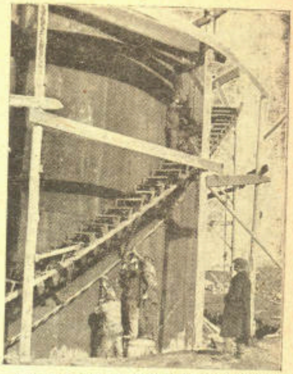

ნავთის ამოღების ზრდასთან დაკავშირებით, ბათომში შენდება ნავთის ახალი რეზერვუარები.

წითელარმიელები ვარჯიშობენ ცეცხლმფრქვევის ხმარებაზე.

საბჭოების გადარჩევა. საარჩევნო კამპანიის უკეთ ჩატარებისათვის სოცშეჯიბრების ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერა ტყავის ქარხანა № 1-ში.

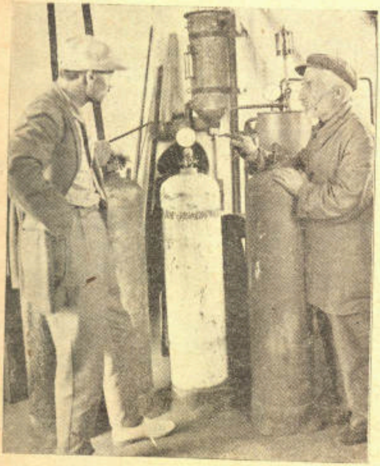

ფოთის შუქურასათვის ბალონების დატენვა გაზით ნავთსადგურის გაზის ქარხანაში.

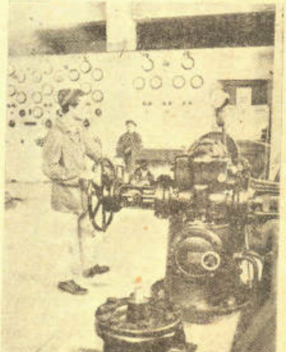

ენერგიის მიწოდების რეგულიაცია ზურნაბა-თის [illegible]

უცხოეთის ფოტო-ქრონიკა

ინტერვენტების წინააღმდეგ ამერიკელი მუშები

სეფრანგეთის კონსულის სადგომთან ამერიკელმა მუშებმა მოაწყეს დემონსტრაცია საბჭოთა კავშირისადმი ინტერვენციის საპროტესტოდ

ჰამბურგში უმუშევართა დემონსტრაცია

კაპიტალისტების გულის მოსაგებად პოლიცია გულმოდგინედ მუშაობს და ჰფანტავს უმუშევართა დემონსტრაციას

ასე ცხოვრობენ ამერიკაში უმუშევრები

ამერიკის უმუშევარი მუშები ყუთებში ცხოვრობენ

თეთრი ტერორი ხანკოუში.

საერთოდ ჩინეთში გლეხთა და მუშათა მოძრაობა იზრდება. ხუბეის, ძიანის და ხუანის პროვინციებში და განსაკუთრებით ხანკოუში მოძრაობის ზრდასთან ერთად იზრდება ჩინეთში ჯერ არ ნახული თეთრი ტერორიც. რამდენიმე კვირაა, რაც ქუჩებში ხვრეტენ აჯანყებულ მუშებს, რომელთა რიცხვიც ხან რამდენიმე ათეულს აღწევს. სურათზე — პოლიციას აჯანყებულები მიჰყავთ დასახვრელად.

სტუდენტების მოძრაობა იაპონიაში

ოცი დღის განმავლობაში გრძელდებოდა სტუდენტების გაფიცვა. გაფიცვაში მონაწილეობას იღებდა 13.000 სტუდენტი

საგაზეთო გამომცემლობათა სტამბა „კოლექტივი" კამოს ქ. № 68. მთავლ. 232. შეკ. № 377 ტირაჟი 5.000